

Terveydenhuollon ammattilaisten rokotuskattavuudessa on vaihtelua ammattiryhmittäin ja alueittain

PÄÄLÖYDÖKSET

Rokotuskattavuus vaihtelee ammattiryhmittäin. 15.4.2021 mennessä Suomessa lääkäreistä oli rokotettu melkein 60 % ja röntgenhoitajista puolet. Laboratorio- ja sairaanhoitajista oli rokotettu yli 40 % sekä kätilöistä ja terveydenhoitajista melkein 40 %.

Sairaanhoitopiireittäin ammattiryhmien rokotuskattavuus vaihteli paljon. Lääkärien rokotuskattavuus vaihteli alueesta riippuen 48–77 % välillä. Sairaanhoitajilla rokotuskattavuus vaihteli 34–61 % välillä ja lähihoitajilla 18–40 % välillä. Suurimmat alueelliset erot rokotuskattavuudessa olivat kätilöillä ja hammashuollossa.

Kansallisen covid-19-rokotusstrategian tavoitteina on vähentää tautitaakkaa, estää kuolemia ja eliniän menetystä sekä turvata terveydenhuollon kantokyky. Rokotusjärjestys perustuu valtioneuvoston 22.12.2020 ja 16.4.2021 antamiin asetuksiin koronarokotuksista. Tässä raportoidaan terveydenhuollon henkilökunnan rokotuskattavuutta 15.4.2021 mennessä annettujen rokotusten perusteella. Sosiaalihuollon henkilöstön rokotuskattavuuden selvittämiseksi olisi tarvittu sosiaalihuollon ammattihenkilörekisterin (Suosikki) tiedot. Se ei ollut tällä aikataululla mahdollista.

Terveydenhuollon henkilöstön rokotukset pidettiin rajattuna aluksi siksi, että rokotukset saadaan ikääntyneiden lisäksi kohdennettua vakavalle koronavirustaudille alttiisiin henkilöihin. Henkilöstöstä ensimmäisenä rokotettiin todettuja ja epäiltyjä koronapotilaita hoitava terveydenhuollon henkilöstö, koronanäytteenottojen henkilökunta, koronavirusdiagnostiikkaa tekevä laboratoriohenkilökunta, ympärivuorokautisen hoivan henkilökunta sekä muuta kiireellistä hoitoa antava sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö rajoitusti. Lisäksi osa henkilöstöstä on rokotettu riskiryhmään kuulumisensa takia.

Menetelmät

Rokotuskattavuus kertoo kuinka suuri osuus kohdeväestöstä on saanut rokotteen. Rokotuskattavuus raportoidaan tässä ammattiryhmittäin sekä koko maassa että sairaanhoitopiireittäin.

Terveydenhuollon henkilöstö tunnistettiin ammattiryhmittäin Valviran Terveydenhuollon ammattihenkilörekisterin (Terhikki) perusteella. Terhikin perustana on ammattihenkilölain perusteella myönnettyt ammattioikeudet. Rekisterissä ei seurata työssäolotietoja. Toisin sanoen rekisterissä on myös henkilöitä, jotka eivät toimi ko. ammatissa (esimerkiksi alaa vaihtaneet).

Rokotustiedot saatiin THL:n Rokotusrekisteristä. Rokotuskattavuus raportoidaan 27.12.2020–15.4.2021 annetuista koronarokotuksista.

Tulokset

Tässä raportoitu terveydenhuollon henkilöstön rokotuskattavuus perustuu 27.12.2020–15.4.2021 annettuihin koronarokotuksiin.

Rokotuskattavuus vaihtelee ammattiryhmittäin

Rokotuskattavuus vaihtelee ammattiryhmittäin (kuvio 1). Huhtikuun puoliväliin mennessä (15.4.2021) Suomessa lääkäreistä oli rokotettu melkein 60 %, röntgenhoitajista 50 %, laboratorio- ja sairaanhoitajista yli 40 % sekä kätilöistä ja terveydenhoitajista melkein 40 %. Hammaslääkäreistä, hammashoitajista ja lähihoitajista oli rokotettu noin 30 %. Fysioterapeuteista ja suuhygienisteistä oli rokotettu viidennes.

Heini Salo

Erikoistutkija, THL

Tuija Leino

Ylilääkäri, THL

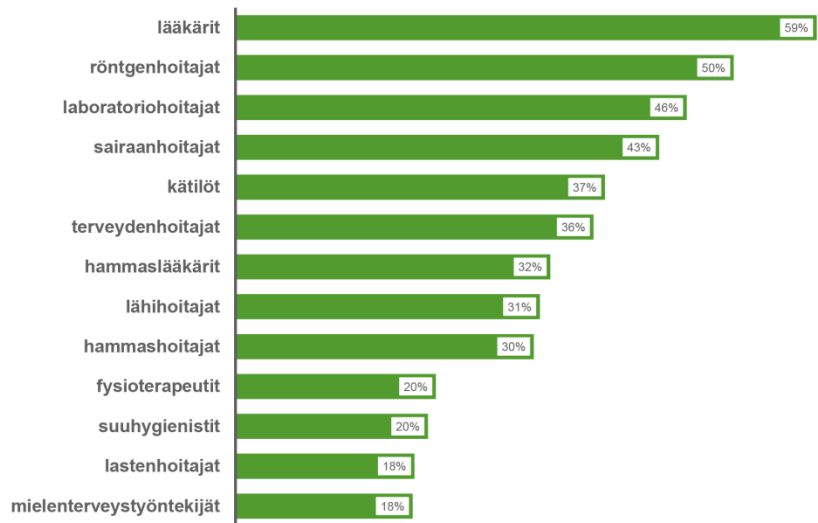
Toni Lehtonen

Tilastotutkija, THL

Näin tutkimus tehtiin:

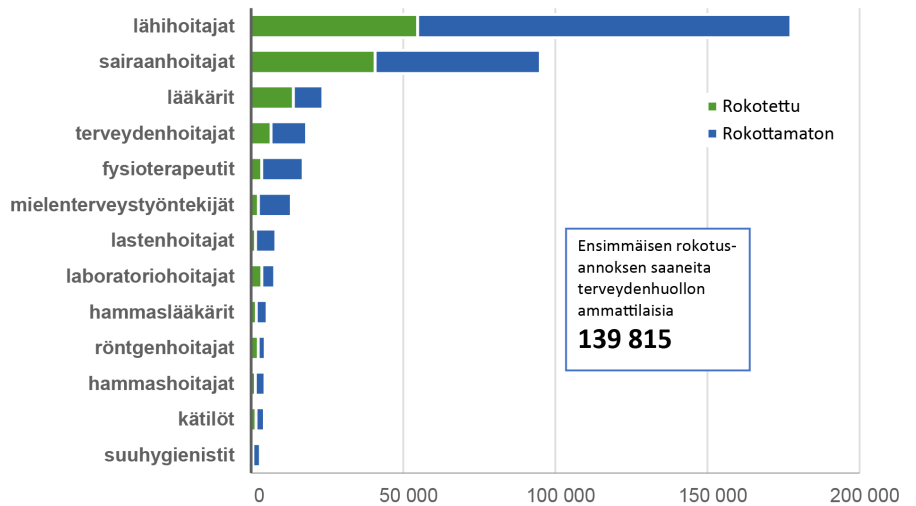
Rokotuskattavuuden arvioinnissa terveydenhuollon henkilöstö tunnistettiin Valviran Terveydenhuollon ammattihenkilörekisterin (Terhikki) perusteella. Terhikin perustana on ammattihenkilölain perusteella myönnetty ammattioikeudet. Rekisterissä ei seurata työssäolotietoja, joten terveydenhuollon henkilöstöksi on tunnistettu myös henkilöitä, jotka eivät toimi rekisteriin merkityssä ammatissa esimerkiksi alanvaihdoksen vuoksi.

Rokotustiedot saatiin THL:n Rokotusrekisteristä. Rokotuskattavuus raportoidaan 27.12.2020–15.4.2021 annetuista koronarokotuksista.

Kuvio 1. Terveydenhuollon henkilöstön rokotuskattavuus (1. annos) 15.4.2021, koko maa. Lähde: Terveydenhuollon ammattihenkilörekisteri (Valvira) ja Rokotusrekisteri (THL)

Ensimmäisen rokotusannoksen saaneita terveydenhuollon ammattilaisia oli 15.4.2021 noin 140 000. Määrällisesti eniten rokotetuissa oli lähi- ja sairaanhoitajia, kaikkiaan 95 600 henkilöä. Rokotettuja lääkäreitä oli noin 13 900.

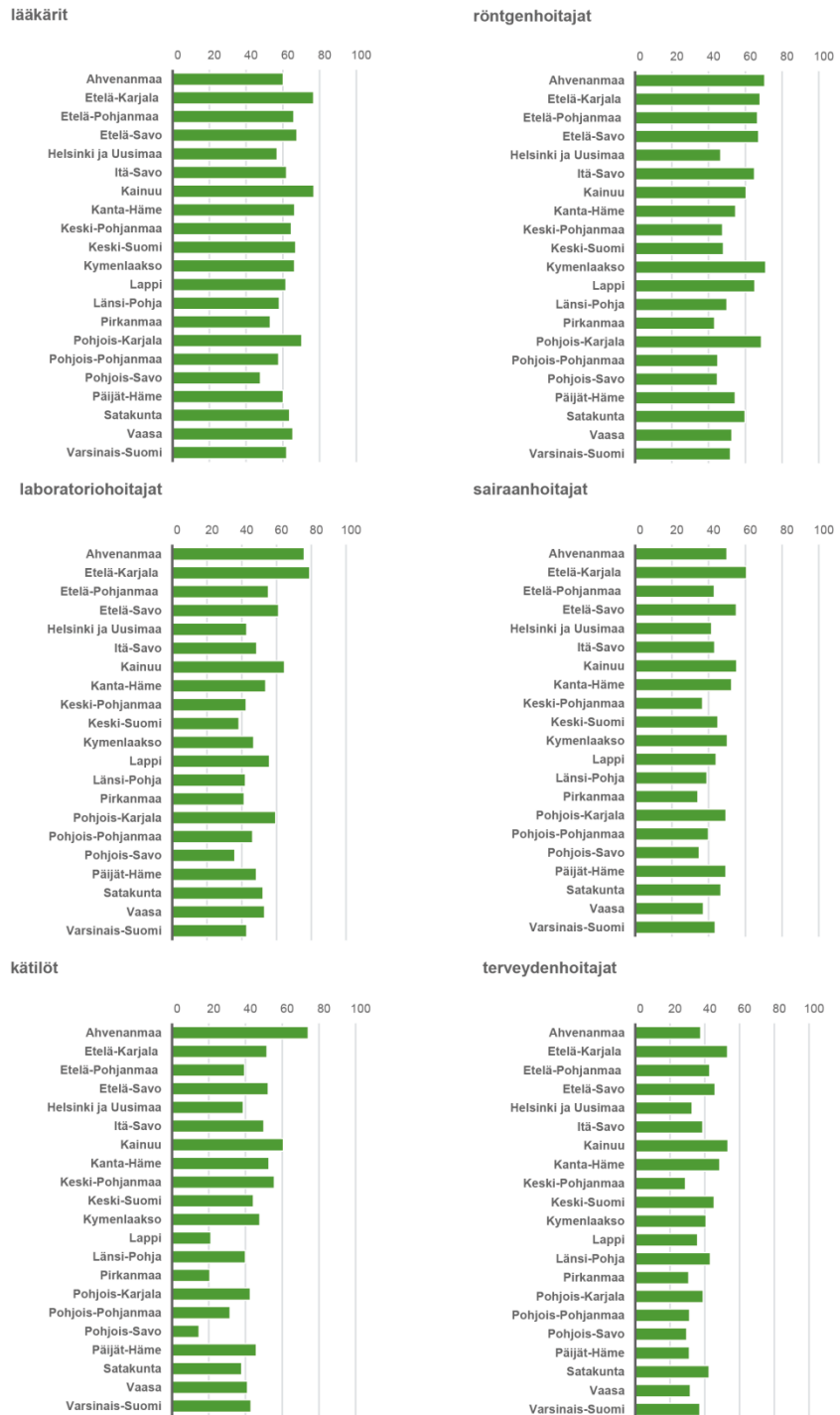
Kuvio 2. Terveydenhuollon henkilöstön rokotettujen (1. annos) ja rokottamattomien lukumäärä ammattiryhmittäin 15.4.2021, koko maa. Lähde: Terveydenhuollon ammattihenkilörekisteri (Valvira) ja Rokotusrekisteri (THL)

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön tartuntariskistä

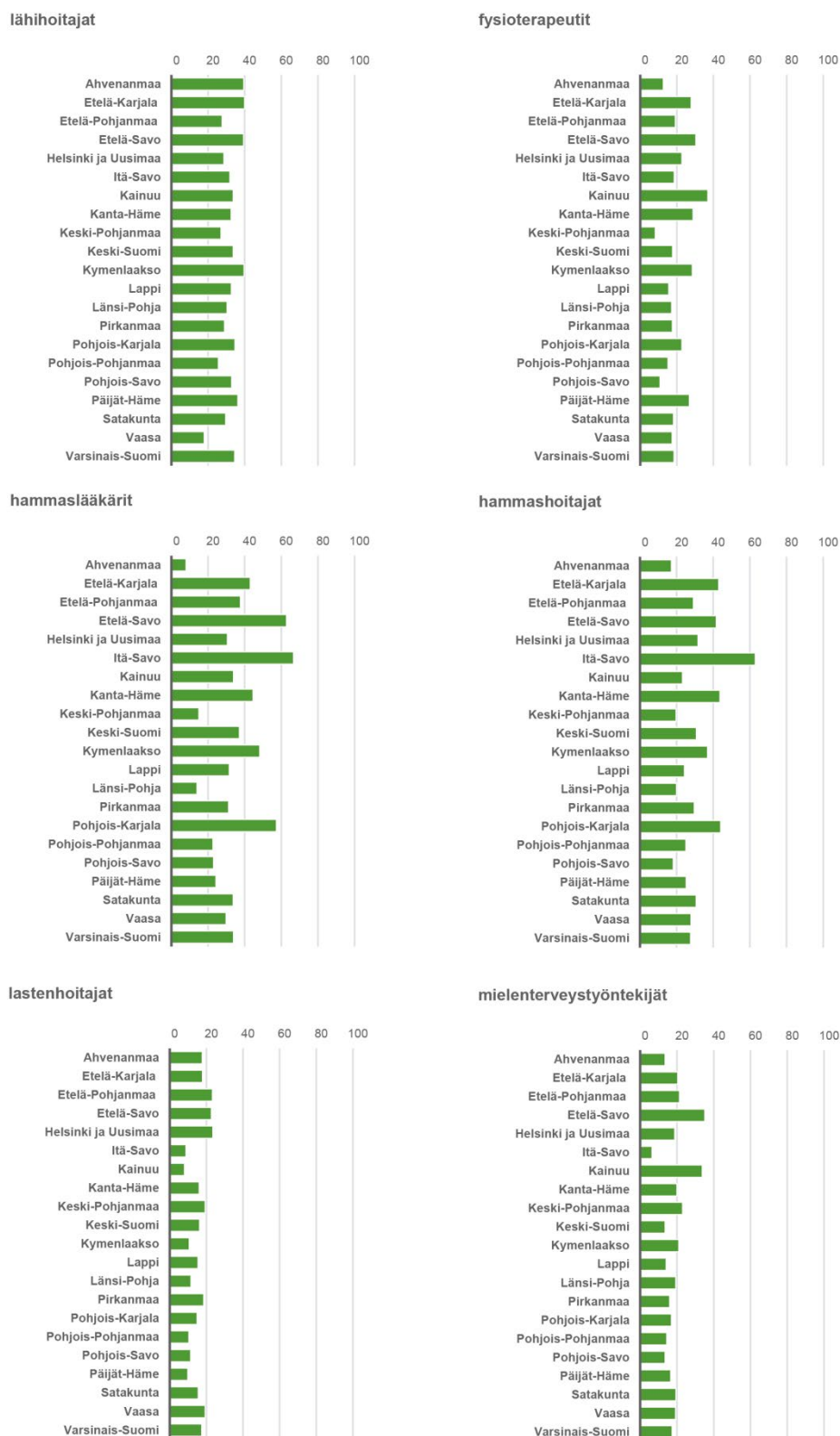
- Koronapotilaita hoitavaa henkilökuntaa suojataan koronarokotuksilla koronavirusstartunalta.
- Muita kuin koronaviruspotilaita hoitavan henkilökunnan tartuntariskisiin vaikuttavat taudin ilmaantuvuus ja suojatimet.
- Mitä matalampi ilmaantuvuus, sitä pienempi riski millään ammattiryhmällä on kohdata tartuttavassa vaiheessa oleva koronavirusstartunnan saanut henkilö.
- Keväällä 2021 terveydenhuollon ammattilaisten (esimerkiksi sairaanhoitajat ja lääkärit) ei enää havaittu muita ammattiryhmiä enemmän koronavirusstartuntoja (Helsinki GSE Tilannehuone)
- Terveydenhuollon kantokyky voi vaarantua, jos henkilökuntaa sairastuu tai joutuu karanteeniin etenkin kriittisillä aloilla (esimerkiksi elinsiirto tai lasten sydänsurgurgia)
- Rajoitustoimenpiteillä on pidetty covid-19-tapausten ilmaantuvuus terveydenhuollon kantokyvyn kannalta tarpeeksi matalana.

Rokotuskattavuus vaihtelee alueittain

Sairaanhoitopiireittäin ammattiryhmien rokotuskattavuus vaihteli paljon (kuviot 3.1 ja 3.2). Lääkäreiden rokotuskattavuus vaihteli alueesta riippuen 48–77 % välillä. Sairaanhoitajilla rokotuskattavuus vaihteli 34–61 % välillä ja lähihoitajilla 18–40 % välillä. Suurimmat alueelliset erot rokotuskattavuudessa olivat kätilöillä ja hammashuollossa. Kummatkin ovat pieniä ammattiryhmiä.

Kuvio 3.1 Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön 1. annoksen rokotuskattavuus (%) 15.4.2021 sairaanhoitopiireittäin. Lähde: Terveydenhuollon ammattihenkilörekisteri (Valvira) ja Rokotusrekisteri (THL)

Kuvio 3.2 Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön 1. annoksen rokotuskattavuus (%) 15.4.2021 sairaanhoitopiireittäin. Lähde: Terveydenhuollon ammattihenkilörekisteri (Valvira) ja Rokotusrekisteri (THL)

Yhteenveto ja johtopäätökset

Valtioneuvoston 22.12.2020 antama asetus koronarokotuksista on ohjannut 15.4.2021 mennessä annettuja terveydenhuoltohenkilöstön koronarokotuksia. Asetuksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöstä ensimmäisenä rokotuksen saivat todettuja tai epäiltyjä covid-19-tautiin sairastuneita hoitavat, koronanäytteenottojen henkilökunta ja koronavirusdiagnostiikkaa tekevä laboratoriohenkilökunta, sosiaalihuollon iäkkäille henkilöille tarkoitetun asumispalvelun ja laitoshoidon toimintayksikköjen henkilökunta sekä muuta kiireellistä hoitoa antava sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö.

Terveydenhuollon henkilöstöä oli 15.4.2021 mennessä rokotettu monissa ammattiryhmissä jo kattavasti. Rokotuskattavuus oli korkein lääkäreillä. Lääkäreiden korkeampaa rokotuskattavuutta voi selittää lääkäreiden laajempi pätevystasovalvonta, jolloin muihin yksiköihin sijoitetut lääkärit työskentelevät ajoittain myös pätevystyksessä. Laboratorio- ja röntgenhoitajien korkea rokotuskattavuutta selittää koronapotilaiden laboratorio- ja kuvantamistutkimukset sekä koronavirusdiagnostiikkaa tekevä laboratoriohenkilökunta. Sairaanhoidajat kuuluvat epäiltyjä ja todettuja koronapotilaita hoitavaan terveydenhuollon henkilöstöön. Osa terveydenhuollon ammattilaisista on lisäksi saanut rokotuksen osana riskiryhmien rokotuksia sairautensa vuoksi.

Terveydenhuollon henkilöstö tunnustettiin Terveydenhuollon ammattihenkilörekisterin Terhikin perusteella. Terhikkiin ei kirjata tietoa työssäolosta, joten terveydenhuollon henkilöstöksi on tunnustettu myös henkilöitä, jotka eivät toimi rekisteriin merkityssä ammatissa esimerkiksi alanvaihdoksen vuoksi. Alanvaihto voi olla suhteellisesti yleisempää lyhyemmän koulutuksen saaneilla, joka voi osaksi selittää hoitajien matalampaa rokotuskattavuutta.

Kun rokotukset alkoivat 27.12.2020, rokotteita oli saatavilla niukasti. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön rokotuksia ohjeistettiin alussa rajoittamaan vain välttämättömään, jotta päästäisiin mahdollisimman pian rokottamaan ikääntyneitä ja sairautensa takia vakavalle covid-19-taudille alttiita. Alueet ovat voineet tulkita rokotusohjeita ja järjestää rokotuksia hieman eri tavoin. Lisäksi esimerkiksi koronanäytteenottotehtäviin on koulutettu henkilöitä muista ammattiryhmistä, mikä voi selittää ammattiryhmien rokotuskattavuuden alueittaista vaihtelua.

Koronarokotuksilla suojataan koronapotilaita hoitavaa henkilökuntaa koronavirusstartunalta. Muita kuin koronaviruspotilaita hoitavan henkilökunnan tartuntariskiä vaikuttaa taudin ilmaantuvuus ja suojaustoimet. Mitä matalampi ilmaantuvuus, sitä pienempi riski millään ammattiryhmällä on kohdata tartuttavassa vaiheessa oleva koronavirusstartunnan saanut henkilö. Jos terveydenhuollossa noudatetaan tarkkoja turvallisuusohjeita, terveydenhuollon työntekijöiden riski sairastua ei näyttäisi merkittävästi poikkeavan muiden alojen työntekijöiden työterveysriskistä.¹

Ikääntyneiden hoivakotien henkilökunnan rokotuksilla pyrittiin ehkäisemään hoivakotiepidemioita ja siten myös suojaamaan epäsuorasti hoivakotien asukkaita. Tällä hetkellä suurin osa kaikista haavoittuvimmista ryhmistä on jo rokotettu.

Kansallisen covid-19-rokotusstrategian yhtenä tavoitteena on ollut turvata terveydenhuollon kantokyky. Rokotuksilla estetään sekä henkilökunnan sairastumisia että karanteeneja. Etenkin kriittisillä aloilla jo karanteenien vähentämisellä on merkitystä. Kriittiset alat voivat vaihdella eri alueilla. Kuitenkin merkittävin tekijä terveydenhuollon kantokyvyn säilymisessä ovat rajoitustoimenpiteet, joilla covid-19-tapausten ilmaantuvuutta on pidetty terveydenhuollon kantokyvyn kannalta tarpeeksi matalana. Koronavirusstartuntojen ilmaantuvuus vaikuttaa suoraan myös terveydenhuollon ammattilaisten tartuntariskiä työssään.

Keväällä 2021 terveydenhuollon ammateissa (esimerkiksi sairaanhoitajat ja lääkärit) ei enää havaittu muita ammattiryhmiä enemmän koronavirusstartuntoja Helsinki Graduate School of Economics (Helsinki GSE) Tilannehuoneen raportin mukaan.² Suurin riski koronavirusstartunnoille havaittiin keväällä 2021 rakennusalan työntekijöillä, tarjoilutyöntekijöillä ja lastenhoitajilla.

¹ Mikä on lääkärin riski sairastua töissä koronaan? Lääkärilehti 6/2021 vsk 76.

² Helsinki GSE, Tilannehuoneen raportti

THL tarkensi koronarokotusjärjestystä valtioneuvoston asetusmuutoksen (16.4.2021) jälkeen. Tavoitteena on tasata alueellisia eroja alueen arvion mukaan kiireellisissä ja kriittisissä toiminnoissa, jotta turvataan potilaan lakisääteinen oikeus päästä kiireelliseen hoitoon.

Lähteet

Baum U, Sundman J, Jääskeläinen S, Nohynek H, Puumalainen T, Jokinen J. [Establishing and maintaining the National Vaccination Register in Finland](#). Euro Surveill. 2017;22(17)

[Terveydenhuollon ammattihenkilörekisteri](#)

[Valtioneuvoston asetukset vapaaehtoisista covid-19-rokotuksista \(22.12.2020 ja 16.4.2021\)](#)

[Koronatartuntojen ja sairaalahoidon riskien arviointi ammatti- ja tuloryhmissä. Helsinki GSE Tilannehuoneen raportti 1.4.2021](#)

Muuta kirjallisuutta

[Koronavirus ja kehitteillä olevat rokotteet](#)

[Rokotusjärjestys ja COVID-19 -taudin riskiryhmät](#)

[THL on tarkentanut koronarokotusjärjestystä sote-henkilöstön osalta. Tiedote 23.4.2021](#)

Tämän julkaisun viite:

Salon H, Leino T, Lehtonen T (2021) Terveydenhuollon ammattilaisten rokotuskattavuudessa on vaihtelua ammattiryhmittäin ja alueittain. Tutkimuksesta tiiviisti 22/2021. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

ISBN 978-952-343-653-4 (verkko)

ISSN 2323-5179 (verkko)

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-653-4>